

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

**ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ**

Филологиялық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

**ВЕСТНИК
ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТА**

Филологическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-3528

№ 3 (2020)
Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Филологическая серия

выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О постановке на учет, переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ30VPYU00029268

выдано

Министерством информации и общественного развития
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области лингвистики, и языкознания

Подписной индекс – 76132

Бас редакторы – главный редактор

Жусупов Н. К.

д.ф.н., профессор

Заместитель главного редактора

Анесова А. Ж., доктор *PhD*

Ответственный секретарь

Уайханова М. А., доктор *PhD*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Дементьев В. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Еспенбетов А. С., *д.ф.н., профессор*

Трушев А. К., *д.ф.н., профессор*

Маслова В. А., *д.ф.н., профессор (Белоруссия)*

Пименова М. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Баратова М. Н., *д.ф.н., профессор*

Аймухамбет Ж. А., *д.ф.н., профессор*

Шапауов Ә. Қ., *д.ф.н., профессор*

Шокубаева З. Ж., *технический редактор*

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

<https://doi.org/10.48081/TDQJ4876>**Ш. С. Ақтанова, А. С. Еспенбетов**

Қазақ инновациялық гуманитарлық – заң университеті
Қазақстан Республикасы, Семей қ.

**Э. ХЕМИНГУЭЙ РОМАНДАРЫНДАҒЫ
«ЖОҒАЛҒАН ҰРПАҚ» МӘСЕЛЕСІ**

Мақалада Э. Хемингуэйдің «Қару-жарақпен қоштасу!» және «Фиеста» романдарындағы экзистенциализм туралы қарастырылған. XX ғасырдың бірінші жартысындағы бұл құбылыстың танымал болуы оның бірінші дүниежүзілік соғыс кезінде және одан кейінгі кезеңде қарапайым адамдардың күнделікті тіршілігі және тұрмыстық санасына жақын болуымен түсіндіріледі.

Мақалада Э. Хемингуэй шығармасының кейіпкерлеріне ерекше назар аударылды, себебі, олардың дүниетанымы сол кездегі әлеуметтік тәжірибемен байланысты болды, себебі олар сол кездегі соғыс пен фашизмнің салдарынан өмірге деген көзқарастары өзгерген. Сонымен қатар, мақалада кейіпкерлердің өмірді әдеттегідей қабылдаудың орнына, үнемі дұшпандық және немқұрайлылықпен күресетін өмірлік мәселелері туралы айтылады.

Кілтті сөздер: экзистенциализм, шетел әдебиеті, соғыс пен бейбіт өмір, қоғам көзқарасы, адам еркіндігі, еркін ой.

Кіріспе

Э. Хемингуэй әдеби ортада бірден танымал болған жоқ. 1926 жылы оның «Күн де көтеріледі» романы жарияланғаннан кейін ғана жазушы ретінде танылды. Бұл роман пессимизммен қаныққан, бірақ соған қарамастан ол 1920 жылдардағы Франция мен Испанияда өмір сүріп жатқан «жоғалған жастардың» өмірі мен өмірге деген көзқарастарын керемет түрде бейнелеген. Осыдан кейін 1929 жылы жазушының «Қару-жарақпен қоштасу!» атты романы жарық көрді. Оқиғаның басты кейіпкерлері бірінші дүниежүзілік соғыс кезінде майданда болған американдық ерікті және ағылшын медбикесі. «Қару-жарақпен қоштасу!» романының барысында дәстүрлі қоғамның позитивтік көзқарастары қалай құлағанын және қазіргі әлем туралы қатыгез шындықтың қалай ашылғанын байқауға болады.

Негізгі бөлім:

«Қару-жарақпен қоштасу!» романындағы басты кейіпкер Фредерик Генри деген жас жігіт. Ол патриоттық сезім жетегіндесөғысқа аттанады. Соғыстың қиын күндері Генридің әлемге деген көзқарасы өзгереді. Э. Хемингуэй Генридің көзімен өзінің соғыс туралы ойын оқырманына білдіріп отырады. Кейіпкердің ішкі монологын саралай келе, әрі жазушының басқа да шығармаларындағы негізгі ұстанымды анықтай отырып оның 1914-1918 жылдардағы соғыстағы ұрыс далаларында көруге болатын қорқынышты суреттерді адамның ойынан шығарылған оқиғалар деп айтуға болмайды. Хемингуэйдің бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі әскери операциялар мен олардың салдарларын сипаттайтын тұстары көп. Э. Хемингуэйдің «Победитель не получает ничего» («Жеңімпаз ештеңе алмайды») атты әңгімелер жинағынан үзіндіде: «Маған жаратылыстанушылардың соғысты бекер байқамайтын сияқты болып көрінеді ...». – деп жазған еді – Жерленгенге дейін өлген адамдардың көрінісі күн сайын аздап өзгереді. Өлген Кавказ нәсілінің тері түсі ақтан сарыға, сарыдан -жасылға және қараға ауысады. Егер сіз оларды күн астында ұзақ уақыт қалдырсаңыз, ет, әсіресе, сынықтар мен көз жастары бар жерлерде көмір шайырының формасын алады, ал шайырға тән кемпірқосақ айқын көрінеді» [3, 104 б.]. Бұл әңгімелер жинағын пессимизм мен депрессияға толы деп сыншылар жазған болатын. Себебі, автордың өзі соғысқа қатысып, оның шындығын өз көзімен көріп, шынайы алған әсерін жазған болатын. Жантүршігілік көріністерден алған сезімі, оның соғысты бастаушыларға деген жиіркеніші осы бір цитатамен оқырманға терең ашылады.

Адамның Бірінші дүниежүзілік соғыс кезеңіне байланысты оқиғалардың барысын өзгертуге деген эмоционалдық шиеленісті және мағынасыздықты сезінетінін білдіретін фактілердегі бұл құрғақтықтан ешбір наразылық пен пафос байқалмайды.

Э. Ремарктың «Батыс майданда өзгеріс жоқ» атты шығармасы мен А. Барбюстың «От» шығармасында да олар соғыс туралы жазып және ол туралы қорқыныштарын білдірген болатын. Бірақ, оларды Хемингуэймен сирек салыстырады, себебі, олар өз уақытының әлеуметтік төңкерістерін шешудегі адамның күш-жігерінің нәтижелі рөлін және адамның ерік-жігерін атап өткен болатын, ал, Хемингуэй апаттың өзін дәл көрсете білді.

Ең бастысы өзінің шығармаларында – Хемингуэй өз дүниетанымын экзистенциалдық көзқарасқа жақындататыны сөзсіз. Себебі, бірінші дүниежүзілік соғыс туралы жазылған «Қару-жарақпен қоштасу!» шығармасының кейіпкері Фредерик Генри соғыстағы дұшпандармен күресіп отырған жоқ, ол бүкіл әлемдегі тәртіппен күресуде. Соғыс бейнесінде қазіргі заманның қатыгездігі метафоралық түрде бейнеленген.

Кейіпкер тек өзінің намыс туралы ұстанымын ғана берік ұстанды, бірақ сол замандағы мағынасын жоғалтқан әлемде оның ешқандай да мағынасы жоқ еді, сонымен қатар оған соғыс өзін өзі танудан басқа ештеме бере алмады. Фредерик Генри жеке уайымдар әлеміне толығымен батады, шындықтан махаббат әлеміне қашуға тырысады.

Ол өзінің жеке басына жоспар құрудан қорықпайтыны, өзінің тұлғасынан тыс тұлғааралық қатынастар әлемінде өмірдің жан-жақты мағынасын табуға тырысып бағынуына және де «жоғалтуға болатын нәрселерді» сатып алудан қорықпайтыны оның экзистенциалдық дүниетанымының қалыптаспауының көрсеткіші болып табылады.

Фредерик Генри үйленгісі келеді, ал Хемингуэйдің «Бөтен елде» атты шығармасының кейіпкерінің әңгімесі мүлдем басқа көзқарасты ұстанады:

«- Адам үйленбеуі керек, – деді майор.

- Неге, синьор маджоре?..

- Оған үйленуге болмайды, мүмкін емес! – деді ол ашулы. – Егер адамға барлығын жоғалтуға маңдайына жазылса, ол бұны да картаға салып жоғалтуына болмайды» [1, 171].

Соғыс – бұл қайғы-қасірет, ал соғыстағы қайғы-қасірет, қан мен өлім арасындағы махаббат одан да қайғылы. Бұл шығарманың кейіпкерлерінің махаббаты қауіп қатерге және ескертулерге толы. Кэтрин өзінің сүйіктісі Фредерикке: «Бізге бір қорқынышты жағдай болатын сияқты» деп айтады, шынымен де солай болады. Себебі, ол соғыстан қашуды дұрыс деп санамаған және де басқалар соғысып жатқанда олар тыныш әлемде жүргеніне ол өзін кінәлі санаған. Сондықтан да, екеуі де соғыстан қашып, тыныш әлемге барса да, олардың тағдыры қайтсе де орындалады, Кэтриннің босану сәтінде Фредерик одан айырылып қалады. «Міне бәрі осымен аяқталады. Өлім арқылы. Мұның не екенін сіз тіпті білмейсіз. Білуге уақыт жоқ. Олар сізді өмірге лақтырып жібереді және ережелерді айтады, және сізді ойламаған жерде, олар сізді өлтіреді». [1, 180].

«Я считал, что жизнь – это вообще трагедия, исход которой предрешен» – писал Хемингуэй. Мен өмір жалпы трагедия деп санайтынмын, оның нәтижесі алдын-ала болжанады», – деп жазды Хемингуэй. [1, 272].

Бір жағынан қарағанда Кэтрин аты кейіпкер экзистенциализмге сәйкес, осы философияның негізгі этикалық мәселелерінің бірі – мораль мен имандылықты шектеу туралы мәселені шешуде шынайы тұлға болып табылады.»Кэтриннің пайымдауында, – деп жазады Э. Ю. Соловьев, – «жоғалған ұрпақтың» ең үздік өкілдері ұстанатын жалпы принцип айқын көрінеді мысалы, моральдық-кінәсіз болу керек, қылмыстық және адамгершілікке жатпайтын қылмыстық істер болып жатқан әлемде адмгершілігін және имандылығын сақтап қалу өзекті мәселе. Сондықтан

да, осындай әлемде өз абыройын, имандылығын сақтап қалу адамгершіліктің ең бірінші парызы.» [3,7]. Фредерик пен Кэтрин үйленгілері келеді, бірақ, соғыс жағдайында үйлену мәселесі олардың ажырасуына алып келуі мүмкін. Ал, моральдық тұрғысынан қарастырсақ, олардың махаббаты некемен аяқталуы керек.

Кэтрин бұл жағдайда нағыз мораль ұстанымдарына сүйенеді, ал ресми некеге тұруды жақтайтын Генри әлі күнге дейін кемелденген жалпы қабылданған мораль негізінде ойлайды. Шынайы моральдық шешім қабылдау үшін, Кэтринге, әйелдік интуитивті сезімі көмектеседі, ол экзистенциализм философиясының негізіне айналған Бергсон философиясына сәйкес болмысты түсінуде негіз болып табылады.

Соғыстан қашып кеткен сарбаздар тобына қосылған Фредерик Генриде әлі де әлемде экзистенциалды адамға тән жоғары мағына жоқ деген түсінік қалыптастыруда. Тек, романның соңына қарай Генридің дүниетанымында үлкен өзгерістер пайда болады. Фредерик Генри өзінің сүйіктісі өмірден өткеннен кейін өмірге деген көзқарасын өзгерте бастайды, ол скептик болып кетеді және де қоғамдық өмірден бәз кешіп өзімен өзі ғана қалады.

Фредерик Генридің бойында экзистенциалды тұлғаның белгілері осылай қалыптасады: индивидуализм, прогрессивтіліктің кез-келген көріністеріне қатысты скептицизм, ең қымбат нәрсені алып тастайтын әлем алдында стоицизм.

Мұндай адамның сипаттамаларының бірі («grace under pressure», «қысымдағы рақымға») айналады, яғни ең қатал жағдайда да «мен»-ге деген құрмет пен адалдықты сақтай алуы.

Сонымен қатар жеңілістен жеңіске жету үшін, белгілі бір тарихи жағдайларда мінез-құлықтың мақсатқа сай келмейтінін, сәттіліктен үміттенетін нәрсені таңдау мүмкін еместігін түсіну керек, және де тек өзіңіздің ішкі сенімділігіңізге сүйенуіңіз керек.

«Күн де көтеріледі» немесе «Фиеста» романының басты кейіпкері Джейк Барнс да экзистенциалды дүниетанымның ерекшеліктерінің ең толық нұсқасын алатын Хемингуэй кейіпкерінің дамуындағы келесі кезең деп айтуға болады.

Джейк Барнс – бірінші дүниежүзілік соғыста көрініс тапқан және де оның моральдық және рухани жетілмегендігіне сенетін, қоғамның әлеуметтік өміріне қатысудан бас тартқан индивидуалист.

Ол өмірдің мәнін табуға тырыспайды және өзінің іс-әрекетінде тек өзінің моральдық инстинктіне сүйенеді: «Мен әлемнің не екеніне мән бермеймін» дейді ол. «Мен мұнда тек қалай өмір сүру керек екенін білгім келеді» дейді. [1, 182].

Джейк Барнстың бұл идеясы экзистенциализмнің танымал теоретиктері мен практиктерінің бірі А. Камустың «Көтерілісші» (1915) эссесінде көрсетілген: «Ең бастысы заттардың мәніне ену емес, әлемді жасау емес, өзін сол әлемде қалай ұстау керектігін білуі». [4,18].

Шығармадағы кейіпкерлердің «өз өздерін жоғалтулары» соғыстан кейінгі өмір салтына сәйкес келе алмауымен ғана емес, сонымен қатар «әдеттегі контурларын жоғалтқан оқиғадан» бас тартудың көрсеткіші болып табылады.

Хемингуэйдің тағы бір шығармасындағы «Әрқашан жаныңда болатын мерекеде» – Гертруда Штайн атты кейіпкердің «Сіз ешнәрсені құрметтемейсіз» мақаласында келтірген ұрпағы туралы айтқан сөздері «жоғалған ұрпақ» өкілдерінде ең бастысы өмірге сәйкес келе алмайтындығына баса назар аударады және де соғыстан кейінгі қоғам және олардың онымен байланысқысы келмеуінде деп ойлайды. «Сіз бұл туралы ештеңе білмейсіз, Хемингуэй, – деді ол. – Сіз қылмыскерлермен де, пациенттермен де, тәртібі бұзылған адамдармен де кездестіңіз. Бірақ ең бастысы – бір жыныстық еркектердің сүйіспеншілігі – жиіркенішті және сорақы, ол адамдар да өз-өзінен жиіркенеді. Олар өздерін ұмыту үшін есірткіні қолданады, бірақ бәрібір олар өздерінің іс-әрекеттерінен жиіркенеді, олар жиі серіктестерін ауыстырады және шынымен бақытты бола алмайды.» [5, 185].

«Сіздер, generation perdue! Бәрің де сондайсыңдар! – деді мисс Стейн. – Соғысқа барған барлық жастар. Сіздер жоғалған ұрпақсыздар. «Бұл сенсің!» Бәрің де сондайсыңдар! – деді мисс Стейн. – Соғысқа барған барлық жастар. Сіздер адасқан ұрпақсыздар.» [5, 185]. «Жоғалған ұрпақ» өкілдері ХХ ғасырдың бірінші жартысындағы көптеген ірі жазушылардың шығармаларына кездеседі, мысалы: Дж. Дос Пассостың «Үш сарбаз», Э. Э. Каммингстің «Үлкен камера», Ф. Фицджералдтың «Үлкен Гэтсби», В. Фолкнердің «Солдат сыйлығы», Э. М. Ремарктың, «Батырдың өлімі»

«Өзін өзі жоғалту» ХХ ғасырдың бірінші ширегінде қоғамда қалыптасқан жағдай еді, себебі соғыстан кейінгі өмірге жастар әлі де қалыптаса алмай қиналды және де соғыстан кейінгі пікірлермен, индивидуализм, стоицизм, скептицизм, жалғыздықпен байланысты еді.

Хемингуэйге қайта оралсақ, барлық иллюзиялардың толық күйреуінен аман қалған Джейк Барнс сияқты адамдар үстірт оптимизмнен ада екендерін атап өткен жөн. Ол тек өзіне ғана сүйенеді, ал экзистенциализмге сәйкес еркіндік адамның табиғи немесе әлеуметтік қажеттіліктің әсерінен қалыптасатын нәрсе ретінде әрекет етуіне жол бермейді, бірақ өзін «тандау», өзінің барлық әрекеті мен іс-әрекеті арқылы қалыптастырады.

Осылайша, еркін адам өзі жасаған барлық іс үшін жауап береді және өзін «болған жағдайлармен» ақтамайды, Хемингуэй Джейк Барнсты

элеуметтенуден, «мақұлдау, келісу» және махаббат ұмтылыстарын жүзеге асырудан босатады. Жарақатына байланысты ол неке құра алмайды, сондықтан да бұл жағдай кейіпкерді қоғамның моральдық бағалауларынан қорғайды.

«Күн де шығады» романының кейіпкерлерінің өз өздерін танудағы іс әрекеттерінің бірі ол фиеста жағдайы және де Хемингуэйдің жұмысының ең маңыздысы ол испан халқының ұлттық мерекесі «Фиеста».

«Фиеста символизирует резкий перелом, умирание и воскресение в новом качестве, отказ от всяческих условностей. Постоянная опасность гибели во время боя быков, в толпе, во время щедрых возлияний и выяснения отношений, – все это сближает образ фиесты с «пограничными ситуациями» в понимании экзистенциальной философии, которые являются дорогой к постижению сути человеческого бытия.» [1. 136]. «Фиеста күрт сынуды, жаңа сапада қайта тірілуді, кез келген шарттардан бас тартуды білдіреді. Бұқалармен ұрыс кезінде, тобырда, жомарт күш салу және қарым – қатынасты анықтау кезінде қаза табудың тұрақты қауіп-мұның барлығы адам болмысының мәнін түсінуге қымбат болып табылатын экзистенциалды философияны түсінуде «шекаралық жағдайлармен» фиестаның бейнесін жақындастырады.»

Фиестаның апокалипсиялық бейнесі, бұқа ұрысы, өлім, кісі өлтіру, жазушының басқа да шығармаларында кездесетін аңшылық бізді Хемингуэй шығармашылығында үнемі болатын және экзистенциалистер үшін аса маңызды өлім туралы мәселеге жақындатады.

Экзистенциализм философиясында өлімге жақындық – «шекаралық жағдайлардың» бірі, ақиқат сәті. Өлімге деген қызығушылық экзистенциалистердің көркем шығармашылығы болып табылады.

Хемингуэй, экзистенциалистер сияқты өлімді өмірдің абсурдиялығын немесе шекаралық жағдайды женудің тәсілі ретінде ғана қарастырмайды.

В. М. Толмачевтің пікірінше «Хемингуэй кейіпкерлері, олар матадорлар, аңшылар, және де олар үшін өлім – діни феномен ретінде қарастырылады.» [4, 5].

Хемингуэйдің пікірінше бұл әлемде өлім бар, шындап келгенде әйтеуір өлім келсе тым болмаса адам сол өлімді өзі тандап алуында. Адам саналы түрде қауіп қатерді біле тұра соған қадам басады, олар үшін өлім ол ақиқат. Экзистенциалистердің пікірінше, өз өлімімен өлгендер үшін өлім «лайықты» деп саналмайды. Шығармада, Хемингуэйдің кейіпкерлері, экзистенциалды философияға жақын, «ақиқаттағы өлімді» тандайды. 20-шы жылдардағы Хемингуэй шығармаларындағы өлім себептерінің экзистенциалды аспектілері туралы айтатын болсақ, оның шығармалары әрқашан терең элеуметтік мағынаға ие екенін ұмытпау керек.

Хемингуэйдің кейіпкерлері өліммен күресіп жүріп, соғыстан кейінгі өркендеу жағдайында оның бар екенін ұмытып кеткен адамзатқа оның бар екенін еске түсіреді.

Осылайша, Э. Хемингуэйдің 20-жылдардағы шығармаларында, (атап айтқанда, «Қару жарақпен қоштасу!» және «Фиеста» романдарындағы) кейіпкерлердің бейнесі оның дүниетанымында экзистенциалды философия элементтерін қамтиды.

Зерттеудің нысаны: Зерттеудің дерек көзі мен зерттеу нысаны ретінде американдық жазушы Э. Хемингуэйдің романдары алынды.

Зерттеудің пәні: шетел әдебиеті, филология, психология

Мақсаты: Ғылыми зерттеудің негізгі мақсаты Э. Хемингуэй шығармаларындағы адам концепциясы категорияларындағы рухани, танымдық, көркемдік үндесу негізін анықтау.

Міндеттері:

Э. Хемингуэй шығармаларындағы тарихи деректерді жинақтай отырып, шығарма сюжеті мен жазушы көзқарасына әсер еткен тарихи, көркемдік, қоғамдық, психологиялық, философиялық, жеке мәселелерге назар аударып көркем бейнелердің шынайы бейнесі туралы қорытындылар жасау.

Э. Хемингуэйдің суреткерлік санасы мен психологиясы, саяси-әлеуметтік жағдайлар арқылы қалыптасқан кейіпкер драматизмі мен жеке психологиялық драматизмді айқындау.

Зерттеудің әдістері мен нәтижесі: Көркемдік шындықты ашыудағы тарихи оқиғалар мен сол тарихи оқиғаларға қаламгер көзқарасын саралау арқылы қолданған көркемдік тәсілдер мен шығарма құрылымындағы тартыс, сюжеттік желі, кейіпкер болмысы, жазушы шешімі және тағы да басқа осы сияқты теориялық материалдар талданды.

Қорытынды

Мақаланы қорытындылай келе, Хемингуэйдің осындай туындыларын таңдауы, егер оның кейіпкері өлім немесе өмірдегі түбегейлі өзгеріс жағдайында өзінің барлық күші мен мүмкіндіктерін шоғырландырудағы қажет ететін жағдайға тап болса, адам тағдырындағы шекаралық жағдайлардың рөлі туралы экзистенциалистік идеяға сәйкес келеді. Сонымен қатар, оның кейіпкерлері, Фредерик Генри де, Джейк Барнс те экзистенциалды идеялардың көрінісі ретінде жасалған философиялық схемалар емес. Олардың қатал мінездері мен өмірлік көзқарастары ХХ ғасырдың басында барлық карама-қайшылықтар мен күйзелістермен қалыптасты, сондықтан Хемингуэйдің кейіпкерлері ХХ ғасырдың бірінші жартысындағы «жоғалған ұрпақтың» типтік өкілдері болып табылады. Автордың кейіпкерлері шешетін сұрақтар – ең алдымен, қатал және болжанбайтын әлемдегі адамның жеке

Пайдаланған деректер тізімі

1 **Хемингуэй, Э** Фиеста. (И восходит солнце). Прощай, оружие! Романы; Старик и море : Повесть; Рассказы : пер. с англ. / Сост., вступ. статья и примеч. Б. Грибанова; Худож. лит., 1988. – 558 с. (Б-ка классики. Зарубеж. лит.ра)

2 **Хемингуэй, Э**. Победитель не получает ничего. (Сборник рассказов), Переводчик : Топер В., Вебер Виктор, Доронина Ирина. – Издательство: АСТ, 2016 г.

3 **Балонова, М. Г.** : Проблема героя в позднем творчестве Э. Хемингуэя (40-50-е гг.) Глава вторая : Творчество Э. Хемингуэя 40-50-х гг. и проблема экзистенциализма. [Электронный ресурс] – <http://american-lit.niv.ru/american-lit/balonova-problema-geroia/tvorchestvo-hemingueya-40-50.htm>

4 **Толмачев, В. М.** – «Зарубежная литература XX века». – 2-е изд. – М., 2000/ [Электронный ресурс] – <http://american-lit.niv.ru/american-lit/articles/tolmachev-poteryannoe-pokolenie.htm>

5 **Штандель, А. Б.** Некоторые особенности стиля Хемингуэя-романиста (Роман «И восходит солнце») // Вестник Московского университета. Сер. 10. Филология. – 1974. – № 1. – С. 29–40.

6 **Пасхалова, Н. А.** Логико-семантические типы контекста в романе Э. Хемингуэя «Прощай, оружие» // Вопросы теории романо-германских языков (Днепропетровский университет). – 1974. – Вып. 2. – С. 28–36.

7 **Hemingway, E.** The Sun Also Rises. – N.-Y. : Charles Scribner's Sons, 1956. – 253 p.

8 **Авалиани, Ю. Ю.** К семантике и стилистической роли формул разговорной речи. (На материале диалогов Хемингуэя) // Труды самаркандского университета. – 1976. – Вып. 326. – С. 4–11.

9 **Башнакова, Л. П. Г. Мелвилл и Э. Хемингуэй:** К вопросу о традициях // Научные труды Кубанского университета. – 1979. – Вып. 272. – С. 10–22.

10 **Кашкин, И. А.** Для читателя-современника : Статьи и исследования. – М.: Советский писатель, 1977. – 558 с.

11 **Кашкин, И. А.** Эрнест Хемингуэй : Критико-биографический очерк. – М. : Художественная литература, 1966. – 356 с.

12 **Кухаренко, В. А.** К вопросу об особенностях языка и стиля Э. Хемингуэя // Научные доклады высшей школы. Сер. «Филологические науки». – 1964. – № 3. – С. 76–82.

References

1 **Hemingway, E.** Fiesta. (I voshoditsolnse). Proshai, orýjje! Romany; Starik i more: Poves; Rassказы. Per. s angl. Sost., vstýp. Statá i primech. B. Gribanova; [Fiesta. (And the Sun Rises). A Farewell to Arms! Novels; The Old Man and the Sea : a Story; short stories. Trans. from English / Comp., Intro. article and note by B. Gribanov]. – Art lit., 1988. – 558p. (b-ka Classics).

2 **Hemingway, E.** Pobeditel ne polýchaet nichego. (Sbornik rasskazov). Perevodchik : Toper V., Veber Viktor, Doronina Irina. [The winner gets nothing. (Collection of short stories). Translator : Toper V., Weber Viktor, Doronina Irina.]. – Publisher: AST, 2016.

3 **Balonova, M. G.**: Problema geroya v pozdnem tvorchestve E. Hemingýeia (40-50-e gg.) Glava vtoraiia: Tvorchestvo E. Hemingýeia 40-50-h gg. I problema ekzistsentsializma. [The problem of the hero in the late work of E. Hemingway (40-50's) Chapter two: the Work of E. Hemingway in the 40-50's and the problem of existentialism.] [Electronic resource] – <http://american-lit.niv.ru/american-lit/balonova-problema-geroya/tvorchestvo-hemingueya-40-50.htm>.

4 **Tolmachev, V. M.** «Zarybejnaiia literatýra HH veka» [«Foreign literature of the twentieth century»] – 2nd ed. – Moscow, 2000 / <http://american-lit.niv.ru/american-lit/articles/tolmachev-poteryannoe-pokolenie.htm>.

5 **Shtandel, A. B.** Nekotorye osobennosti stílá Hemingýeia-romanista (Roman «I voshodit solnse») [Some features of the style of Hemingway-novelist (the novel «And the sun rises»)] In Bulletin of the Moscow University. Ser. – 10. Philology. – 1974. – No. 1. – P. 29–40.

6 **Paskhalova, N. A.** Logiko-semanticheskie typy konteksta v romane E. Hemingýeia «Proshai, orýjje» [Logical and semantic types of context in E. Hemingway's novel «farewell, weapons»] In Voprosy teorii romano-germanskih iazykov (Dnepropetrovski ýniversitet). [Questions of the theory of Romano-Germanic languages (Dnepropetrovsk University).] – 1974. – Issue 2. – P. 28–36.

7 **Hemingway, E.** The Sun Also Rises. – N. Y. : Charles Scribner's Sons, 1956. – 253 p.

8 **Avaliani, Yu. Yu.** K semantike i stilisicheskoi roli formýl razgovornoï rechi. (Na materiale dialogov Hemingýeia) [On semantics and stylistic role of colloquial speech formulas. (Based on Hemingway's dialogues)] In Proceedings of the Samarkand University. – 1976. – Issue 326. – P. 4–11.

9 **Bashnakova, L. P.** G. Melvill i E. Hemingýei : K voprosý o traditsiah [G. Melville and E. Hemingway : On the question of traditions] In Scientific works of Kuban State University. – 1979. – Issue 272. – P. 10–22.

10 **Kashkin, I. A.** Dlá čhítatelá-šovremenníka: Stati í issledovania. [For the reader-contemporary : Articles and research.] – Moscow : Soviet writer, 1977. – 558 p.

11 **Kashkin, I. A.** Ernest Hemingúeyí : Kritiko-biograficheskı ocherk. [Ernest Hemingway : a Critical and biographical essay]. – Moscow : 1966. – 356 p.

12 **Kukhareno, V. A.** K voprosú ob osobennostáh íazyka í stílá E. Hemingúeya [On the question of the peculiarities of the language and style of E. Hemingway] In Naúchnye doklady vysshei shkoly. Ser. «Fílologicheskie naúki» [Scientific reports of the higher school. Ser. «Philological science».] – 1964. – No. 3. – P. 76–82.

Материал 25.08.20 баспаға түсті.

Ш. С. Ақтанова, А. С. Еспенбетов

Проблема «Потерянное поколение» в романах Э. Хемингуэя

Казахский гуманитарно-юридический инновационный университет,
Республика Казахстан, г. Семей.

Материал поступил в редакцию 25.08.20.

В данной статье затрагивается тема экзистенциализма так как, популярность этого феномена в первой половине двадцатого века объяснялась тем что, он оказался близким к обыденному и житейскому сознанию рядовых людей во время и после первой мировой войны. Особое внимание было уделено героям произведения Э. Хемингуэя мирозвоззрение которых было обусловлено социальной практикой того времени, так как, герои отчуждались войной и фашизмом того времени. Также в статье затрагиваются жизненные проблемы героев, которые вместо того чтобы принимать жизнь такой какая она есть, постоянно находятся в состоянии борьбы с враждебным и равнодушным миром.

Ключевые слова: экзистенциализм, зарубежная литература, война и мирная жизнь, общественное мнение, свобода человека, свобода мысли.

Sh. S. Aktanova, A. S. Espenbetov

The problem of «The lost generation» in the novels of E. Hemingway

Kazakh Humanitarian Law Innovative University,

Republic of Kazakhstan, Semey.

Material received on 18.09.20

This article addresses the topic of existentialism since the popularity of this phenomenon in the first half of the twentieth century was explained by the fact that it turned out to be close to the ordinary and everyday consciousness of ordinary people during and after the First World War. Particular attention was paid to the heroes of the work of E. Hemingway whose worldview was due to the social practice of that time, since the heroes were alienated by the war and fascism of that time. The article also touches on the life problems of heroes who, instead of accepting life as it is, are constantly in a state of struggle with a hostile and indifferent world.

Keywords: existentialism, foreign literature, war and peaceful life, public opinion, human freedom, freedom of thought.

Теруге 30.09.2020 ж. жіберілді. Басуға 14.10.2020 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

2,23 Мб RAM

Шартты баспа табағы 28,8. Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген: А. Елемесқызы

Корректор: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3710

Сдано в набор 30.09.2020 г. Подписано в печать 14.10.2020 г.

Электронное издание

2,23 Мб RAM

Усл. печ. л. 28,8. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка: А. Елемесқызы

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3710

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университет

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университет

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz